תלמוד בבלי · ראשונים · ריי"ף · מפרשים · הגהות הב"ח

הגהות הב"ח על ריי"ף חולין

רבי יואל סירקיש [הב"ח]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות הב"ח על רי"ף חולין

רבי יואל סירקיש [הב"ח]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-הבח-על-ריף-חולין/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף א. 5
דף א: 5
דף ב. 5
דף ב: 5
דף ג. 5
דף ג: 5
דף ד. 5
דף ד: 6
דף ה. 6
דף ה: 6
דף ו. 6
דף ז. 7
דף ח. 7
דף ח: 7
דף ט. 7
דף ט: 8
דף י. 8
דף י: 8
דף יא. 9
דף יא: 9
דף יב. 9
דף יב: 10
דף יג. 10
דף יג: 10
דף יד. 10
דף יד: 10
דף טו. 11
דף טו: 11
דף טז. 11
דף טז: 11
דף יז. 11
דף יז: 13
דף יח. 13
דף יט. 13
דף יט: 13
דף כ. 13
דף כ: 14
דף כא. 14
דף כא: 14
דף כב. 14
דף כב: 14
דף כג. 14
דף כד. 14
דף כז. 15
דף כז: 15
דף כח. 15
דף כח: 15
דף כט. 16
דף כט: 16
דף ל. 16
דף לא. 16
דף לא: 16
דף לב. 16
דף לב: 17
דף לג. 17
דף לג: 17
דף לד. 17
דף לד: 17
דף לה. 18
דף לה: 19
דף לו: 20
דף לז. 20

דף לז: 20
דף לח. 20
דף מב: 20
דף מג. 20
דף מג: 21
דף מד. 21
דף מה. 21
דף מה: 21
דף מו. 21

דף א.

נ"ב וכן פירש"י:
נ"ב וכן פי' התוס':

דף א:

והתם מפרש לה ואזיל ולשון הגרמה כצ"ל:
נ"ב שחט:
אותו כצ"ל:

דף ב.

אמרו כצ"ל:
תז"נ:

דף ב:

הסכין כצ"ל:
בשר ואח"כ חלבים וכשיגיע כצ"ל:
בשר כצ"ל:

דף ג.

ומיהו דוקא כשנאבד אבל כל היכא כצ"ל:
נ"ב כהנא:
נ"ב דפסלי:
ואמר השוחט תא"נ ונ"ב ומש"ה בדקית:

דף ג:

נ"ב הן:
מיהא בעי כצ"ל:

דף ד.

מבעוד יום הס"ד ואח"כ מה"ד מותר לבריא באומצא:
ומוחזקין הן או לשאין מצויין לעלפויי לא וחיישינן דאלמא לעלפויי לא כצ"ל:

דף ד:

והשינים והמגרה תיבות אלו מוקפין ונ"ב ס"א והמגרה והשיניים כו':
קנה הס"ד ואח"כ מה"ד מגל קציר. שקוצרין:
כדי לשחוט מן הפגם כצ"ל ותי' בה נמחק:
והוא דקיימא כצ"ל:
אפשר כצ"ל:

דף ה.

נ"ב לשון הגמ' רב יימר אמר אבישרא ואטופרא צריכ' ואתלת רוחתא לא צריכה מי לא א"ר זירא ליבן סכין ושחט בה שחיטתו כשרה וקשיא לן הא איכא צדדים ואמרי' בית השחיטה מירווח רווח הכא נמי בית השחיטה מירווח רווח:
נ"ב לליבונה:
לצד הראש כצ"ל:
נ"ב לצד הראש עד שגמר כל הטבעת:
לצד הראש כצ"ל:
מן הטבעת לצד הראש על פני רוב הטבעת כלומר כצ"ל:
דבכל הטבעות חשיב וכו' וסברי דמשהתחיל לשחוט תוך הטבעת כצ"ל:
נ"ב ואינו כן:
מקצת' לצד הראש כצ"ל:
שישחט הרוב כצ"ל:

דף ה:

אלא חתך כצ"ל:
נ"ב אפי' בדלא אהדר:
לא פסלי בה כצ"ל.:
נ"ב סי' כא:
נ"ב סימן כב:

דף ו.

כאן נמחק הציון גמ':

מיבעי וכו' סימנין תיבות אלו מוקפין ונ"ב הרא"ש העתיק לשון אלפסי בעי למשחטיה כולי' סימן וע"ש וכאן נ"ב גמ':
ואינו ניכר אבל טיפת וכו' לו בפנים וקרום הפנימי כצ"ל:
ויפכוהו ויבדקוה כצ"ל:

דף ז.

תי' אחד נמחק:
רב משמע דהאלפסי ז"ל מפרש דאמתני' גופא עביד צריכותא דמוכולן ששחטו כו' הוה שמעי' בנפלה הסכין ושחטה פסולה דאי בנפלה כשרה לאשמועינן רבותא דאפי' נפלה כשרה וכ"ש חש"ו וקאמר דאי לא קתני אלא חש"ו ה"א התם כו' אבל רש"י ותוס' לא פי' הכי ע"ש:
נ"ב ועוף לעוף:
משערינן לשהיית שחיטת בהמה ובכדי שחיטת עוף אחר משערינן לשהיית שחיטת עוף כצ"ל והס"ד ואח"כ מה"ד בהמה דקה:

דף ח.

נ"ב ביה:
דלא מהניא בה מחשבת כצ"ל:
אבל בעלים לא פסלי במחשבתו כי קא מקריב לה כהן כצ"ל ותי' הוא נמחק:
אבל קבלה והולכה לא כתיבי בהו כצ"ל ותיבת במוקדשין נמחק:

דף ח:

נ"ב זה כנגד זה:
האוגן. גומא כגון כו' ובספינה כצ"ל:
אם נקב ועלתה בו סתימה אפי' סתימה כצ"ל:
תיבת חוט נמחק:
ניטל כצ"ל:

דף ט.

לו כצ"ל:
הושט כצ"ל:

נ"ב הקנה:
לו כצ"ל:
לו כצ"ל:
נ"ב דכשרה:

דף ט:

צ"ל בוכרא:
הכא כצ"ל:
נ"ב עי' בדברי הר"ן פ"ק דע"ז דף ש"ן:
נ"ב אי כד:

דף י.

נ"ב עד:
אי ידעינן מהיכא וכו' או רוקא ונפחינן להאי כצ"ל:
דמפרש כצ"ל:
נ"ב הלב:
נ"ב הן:

דף י:

נ"ב תתאה אינקיב עילאה לא אינקיב והאי דאוושא זיקא דביני ביני הוא:
נ"ב נכנס:
נ"ב פי' דאם הכבד היא נפוחה ועבה ונרקב יש לעיין בריאה אם לבנה היא כצמר גפן טרפה ואם אדומה היא כשרה דהדרא בריא וכ"כ גם הא"ו הארוך בשם הפרנס וטוב ליזהר שכל דבריהם דברי קבלה כמ"ש בסמוך גבי בועא בשיפולי ריאה וכך נהגו עכשיו להחמיר בבועא בשיפולי וה"נ דכוותה:
איחורא כעמר גופנא וכו' סומקא הדרא בריא כצ"ל:
מוכח הוא דס"ל דכי מכשרינן כצ"ל:
בשאר כצ"ל:

דף יא.

נ"ב פי' כשאוחז אדם הריאה בידו ומנפח לה ופני הריאה כנגד פניו של האדם אז יהיו שלשה מימין הנופח ושנים משמאל הנופח וכן משמע ברמב"ם שכתב כשיתלה אותה אדם בידו ופני הריאה כנגד פניו שלשה מן הימין ושנים מן השמאל וכ"כ הרשב"א שלשה מימין הנופח אותה ושנים מן השמאל. אבל בטור כתב אם יתלה אותה האדם בידה ופני הריאה כנגד פניו יהיו לשמאל אדם שלשה ולימינו שתים. כלומר שיתלה גוף הבהמה בידיה של הבהמה לאפוקי כשיתלו אותה ברגלי' כמו שנוהגין אז הוו שלשה לימין האדם וכמו שפירש"י. ואפשר לפרש דברי הרמב"ם בענין אחר דלא מיירי כשתולה אותה אדם בידו ומנפח לה אלא בלא נפיחה קאמר כשתולה אותה האדם בידו בגובה נגד פניו ואוחז בידו בגרגרת ופני הריאה כנגד פניו אז יהיו לימין הבהמה שהוא נגד שמאל האדם שלשה אונות ולימין האדם שהוא שמאל הבהמה שני אונות ודברי הסמ"ג קשה שכתב כשיתלה הבהמה ברגליה ופניו כנגד פניה שלשה מן הימין ושתים מן השמאל וצ"ל דאע"ג דכשתולה אותה ברגליה יהיו בני מעיה כלפי הטבח מ"מ כתב ופניו כנגד פניה להוציא הגב שאם גב הבהמה כנגד פניו אז יהיו שנים לימין האדם:

לערוגה כעינוניתא דורדא שהיא בין שני כצ"ל:

ומתחזיא כצ"ל:

נ"ב בטור י"ד סי' ל"ה:

ובטור י"ד סי' ל"ה כתב בשם אביו כצ"ל:

דף יא:

נ"ב וכיוצא בזה צריך לתרץ גבי נפולה דלא חיישינן לניקב ע"ל בדף תרפ"ט סוף ע"א בשורה אחרונה [סי' תשנ"א ד"ה ונפולה]:

ובטור י"ד סי' ל"ה כצ"ל:

ובטור י"ד כצ"ל:

דף יב.

נ"ב אי:

צ"ל שנהגו:

א"כ לא הנחת מקום ללשון ונהפכת כצ"ל:

נ"ב דרבינא:

נ"ב וא"ת הלא הרב רבינו יעב פסק כצ"ל:
נ"ב בדופן:
אי חזינן מכה בצולי כצ"ל:

דף יב:

נ"ב בדף תרצ"א ע"א [סימן תשס"א]:
נ"ב בדיקה זו מאי מהניא אי:
נ"ב בדף תרצ"א ע"א [סי' תשס"א]:
ועל וריעותא כצ"ל:
והוא הדין כצ"ל:
נ"ב יכולה:

דף יג.

צ"ל תלינן וכן לקמן:
טרפה הס"ד ואח"כ מה"ד ולא אמרי' כצ"ל:

דף יג:

כשרה כצ"ל:
ואותו חלב סותמה כצ"ל..
בהן הס"ד ואח"כ מה"ד וכמה. וכמה מקום כצ"ל:
צ"ל ניקב:
צ"ל במקום:

דף יד.

הקדירה כו' באותה קדירה:
כל שמקומו:
דנקיבת העור בצד א' לאו כלום כצ"ל:
ועוד דבמוכר כצ"ל:

דף יד:

נ"ב שם נמי שמא:

דף טו.

זעירי כצ"ל:
פשטה ידה כצ"ל:
נ"ב עקרה רגל:
והיינו כצ"ל:
נ"ב לא:

דף טו:

דבבהמה כצ"ל:

דף טז.

וגבי נפולה דלא חיישינן לנקב וסמכינן אבדיקה:
נ"ב ע"ל בדף תרפ"ט סוף ע"א [דף ט"ו ע"א ד"ה ונפולה]:
שסמוכין כצ"ל:
נ"ב נראה:
מקול כצ"ל:

דף טז:

נ"ב הכא:
נ"ב סלע מצומצם קאמר דכי:
צ"ל לאו:
נ"ב בן אלעזר:
או כקולשיה או כסומכיה כצ"ל:

דף יז.

במקום כצ"ל:
נ"ב פי' כר' יוחנן:
בד"ס הגי' בחיצונה והגי' הב"ח בכי"ק פי' בברייתא כדאמרי' בתלמודא דידן תנא ברא: כוותה דמתניתא עבדינן כצ"ל ונ"ב נ"ל דלא מייתי סייעתא מהך תוספתא אלא לדחוייה לדרב ולדר' יוחנן דס"ל דכל העור מציל דליתא דהא חזינן לרשב"ג דאינו מציל אלא העור שמבית חללו ודרבה בב"ח נמי אידחיי' לה מהך טעמא דס"ל דראשי פרקים אינו

אלא עצמות השוק והירך ולא בעינן מבית חללה והשתא כיון דהלכתא כשמואל או כר' ינאי דתרוייהו ס"ל כוותה דמתני' דבעינן דוקא מבית חללה אלא דמר ס"ל דוקא ברוחב ע"פ השדרה ומר ס"ל דוקא על מקום הטבור מספיקא אזלינן לחומרא ובעינן דישתייר על פני כל השדרה וגם על מקום טבורו. אבל במאי דס"ל לרשב"ג דסגי בכאיסר מבית חללה לא קי"ל כוותיה דהא חזיינן בברייתא דאייתינן לה בגמ' דבעי דישתייר בה כסלע דוקא ואצ"ל דלא קי"ל כוותיה במאי דס"ל דסגי בכאיסר במקום אחד מכל המקומות של בית החלל דהא כולהו אמוראי דבגמ' לא ס"ל הכי:

חללה כצ"ל:

כשרה כצ"ל:

נ"ב פי' ועוד אילו איתא וכו':

נ"ב כלומר כי היכי דחזינן בגמ' דאקשי ליה ר' אסי לר' יוחנן דאמר אפי' עור בית הפרסות מציל מהך מתני' דתנן ואלו שעורותיהן כבשרו דאלמא דעור בית הפרסות לאו עור הוא וקא מהדר ליה ר' יוחנן אל תקניטני שבלשון יחיד אני שונה אותה והיינו כפי' התוס' שבמשנה עצמה היה שונה דברי יחיד וכיון דיחידאה היא ליכא לאקשויי מינה דר' יוחנן ס"ל כרבנן א"כ לא עדיפא הא מתניתא דתני בה בהדיא רשב"ג דפשיטא דליכא לדחויי לדר' יוחנן מהך מתניתא דמצי א"ל ר' יוחנן אנא ס"ל כרבנן דפליגי עלייה דרשב"ג דכל העור מציל ושרי ליה מאריה להר"ן ז"ל שהכניס פי' טעות בדברי הרב אלפסי ז"ל והשיג עליו והפי' שכתבנו הוא ברור ופשוט. אלא מיהו צריך להבין דברי הרב אלפסי במה שפסק כשמואל ודחי לדר' ינאי כמו שהשיב הרא"ש עליו ועוד קשה לי מה שכתב וחזינן דשמואל מחמיר מכולהו דמנ"ל דע"פ השדרה הוא חומרא טפי מעל הטיבור וראשי פרקים ועל כן נראה לפענ"ד דס"ל להרב לפרש דאינהו מקילי טפי מדשמואל ומכשרי למר בראשי פרקים ולמר בעל טבורו ומכ"ש דמכשרי ברוחב סלע ע"פ כל השדרה והשתא שפיר קאמר דשמואל מחמיר מכולהו ופסקינן כוותיה לחומרא מספיקא דלא ידעינן אי איתי לן לדחויי לדר' יוחנן מקמי דר' ינאי או איתי לן לדחויי דרב ושמואל מקמי דר' יוחנן ואי איתא דדחיק לדר' יוחנן מקמי דר' ינאי אכתי מספקא לן דלמא איתי לן לדחויי לדר' ינאי נמי מקמי דרב ושמואל ובדרב ושמואל נמי מספקא לן אי איתי לן לדחויי לדשמואל מקמי דרב דהלכתא כרב באסורי או דלמא איתי לן לדחויי לדרב מקמי שמואל ור' ינאי ורבה בר בר חנה דכולהו ס"ל דלאו כל העור מציל הלכך אזלינן מספיקא לחומרא כשמואל דמחמיר מכולהו:

במקום כצ"ל:

ולדון דטרפה בכפול כצ"ל:

דף יז:

הוה כצ"ל:
נ"ב גמ' ריש פירקין בדף מג ע"א:
דלמסקנא כצ"ל:
העצם מים וחוזר ומוציאו כצ"ל:

דף יח.

נ"ב כבד כנגד:
דינא דנפלה וכו' הרי היא נמי בבהמה:

דף יט.

דכיון כצ"ל:
נ"ב בגידין:

דף יט:

ל"ש אלא חסר ויתיר ביד כצ"ל:
נ"ב אטו כולהו:
והוא דהדרי וערבי וכו' אע"ג דלא הדרי וערבי וכו' והוא דהדרי וערבי וכו' אע"ג דלא הדרי וערבי כצ"ל וכן להלן:
דהדרי וערבי כצ"ל:
אינו חוזר ומתערב כו' הדרי וערבי כצ"ל:
נ"ב א"ה:
נ"ב נעשה:

דף כ.

נ"ב אבל:
ונשר אין לו שום סימן טהרה ועורב יש לו שני סימני טהרה ושאר עופות טמאין יש להן כו' כצ"ל:
נ"ב אלא:

דף כ:

נ"ב עוף:
נ"ב מ"מ:
צ"ל ובסימן:
דורס אינו אלא:

דף כא.

צ"ל הא דבעי:
נ"ב בדברי:
צ"ל של תורים:

דף כא:

בכל כצ"ל:
נ"ב לכל אחד מהם:
נ"ב ארובא:
או אסימני ביצים וזבין כצ"ל:

דף כב.

צ"ל דאיכא:
צ"ל דמתוך:

דף כב:

נ"ב אבל:

דף כג.

כשהתיר במפורש לא התיר כו' אף כשהתיר בסתם לא כו' כצ"ל:
נ"ב המרובין בקשקשים כו' מנין לרבות אפי' אין לו אלא אחת כו':

דף כד.

נ"ב ואת הדומה לדומה:

דף כז.

וא"א לומר כו' אלא או בזכרים כצ"ל:

דף כז:

קסבר אין חוששין לזרע האב היינו לומר שאין מקילין לומר דודאי חוששין דשמא אין חוששין לזרע האב:
הוא הדין נמי מיתרצא כצ"ל:
נ"ב נוהג:
נ"ב היא:
הויא כצ"ל:
נ"ב מכל מקום:
הויא כצ"ל:
זמן כצ"ל:
נ"ב היא:
היא כצ"ל:
דר"ש כצ"ל:

דף כח.

נ"ב בו:
אלעזר כצ"ל:
נ"ב אפ"ה:
ובנו ואותו כצ"ל:
והא כצ"ל:
ואתא כצ"ל:
נ"ב שם:
בו כצ"ל:
נ"ב כו':

דף כח:

נ"ב הגה"ה ונ"ב כלומר דמצא הגי' בס"א שלא יאכל אדם בשר אלא שלא בהזמנה ופירושא היא שאם מזומן הבשר לפניו לא יאכל אלא דוקא אם אינו מזומן וצריך לצוד

אחריו אז יאכל אבל למאי דגרסי' אלא בהזמנה הזאת משמע דאף ממזומן יאכל אלא שיראה לו כאילו היא צדה כו' כדפי' רש"י לפי גירסא זו:
נ"ב ע"כ:
נ"ב כאן הציון גמ' ולקמן נמחק:
נ"ב רבי:
נ"ב שמי:

דף כט.

לרבנן היכא דסח דצריך לברך כמו בחי' כצ"ל:
וכשהוא כצ"ל:
נ"ב עד שיהא רעב וכו':

דף כט:

דם שלא הוא:
נ"ב מה שזורעין בו:

דף ל.

צ"ל מודה:
נ"ב נמי:

דף לא.

ובהן כצ"ל:
מוכח ממאי דאמרי' לעיל אינהו מיכל כו' מסתם נמי לא סתים כצ"ל:
נ"ב לשון רש"י בגמ' נפיש:

דף לא:

ההוא כצ"ל:

דף לב.

נ"ב כלומר דשייך כו' פי' טעמיה דרב דאוסר בריחא אע"פ שאינו אלא משהו של איסור היינו משום דאזיל לטעמיה דמין במינו לא בטיל כר' יהודה וכיון דרבנן פליגי עליה ואנן

קי"ל כוותייהו דכל איסורים שבתורה בס' ואפילו במין במינו א"כ ממילא אדחייא ליה נמי להא דרב דאוסר בריחא:

דף לב:

היה כצ"ל:
וכיון דסבור דכשרה היא וחזי לה כצ"ל:
איסורא כצ"ל:

דף לג.

ויודע בו שאינו וכו' ויודע בו שאינו מקבל כצ"ל:
נ"ב וכיוצא בזה כתבו גם התוס' ובהגהת אשר"י בשם מהרי"ח ע"ש:
נ"ב אלמא:
לא יפציר בו הואיל ויודע כצ"ל:
שאני הכא כצ"ל:
נ"ב שם:
מלמכור מותר ליקח מהם שהדבר כצ"ל:

דף לג:

נ"ב הנמצא ביד עובד כוכבים אסור:
היכי שרינן כצ"ל:
בשעתיה בשעה שנשחט כצ"ל ותיבת דלא איעלם נמחק:
דאית ליה כרב ומיירי בעומד כצ"ל:

דף לד.

נ"ב כי נפיק:

דף לד:

ובקדרה איכא דאמרי בקדרה עצמה ואיכא דאמרי במאי דבלעה קדרה כצ"ל ונ"ב ס"א אין זה וכך מבוארבדברי הר"ן:
בגיד' דנשיא כצ"ל:
אסר וכיון כצ"ל:

ונ"ב פי' לפי זה שכתב רש"י לפי שאף האיסור נבלע כו' צריך לומר שיש ט"ס בהני פירושים של רש"י שכתב' שם אם ראינוהו כשנפל שם כו' דהא פשיטא דמיירי דוקא בשלא ראינוהו כו' גם הרשב"א הביא לשון רש"י בלא ראינוהו שנפל לשם וכן ברבינו ירותם אות כ"ט וכן בסה"ת סי' מ"ח ע"ש. ותמיה לי היאך משערין כמו שהוא בא לפנינו ואם יש שם ס' הכל מותר ודלמא האיסור היה הרבה מתחלה עד שלא היה ס' מן ההיתר אלא שנימוח ואף נשאר בתבשיל כל מה שנימוח וצריך לפרש דסברא הוא מאחר דכשבא לפנינו יש ס' נגד האיסור שבתוכו מסתמא גם קודם שנימוח ונצטמק היה ס' אלא שנבלע מן ההיתר הרבה בגוף הקדרה דהבישול גורם יותר להצטמקות הרוטב ממה שגורם להצטמקות חתיכת האיסור אבל מ"מ קשה למה צריך להטעות הספרים דכבר יש לפרש דמ"ש רש"י בתחלה אם ראינוהו כשנפל שם כו' היינו כדי לפרש מאן דאמר במאי דבלע' הקדרה דאיירי בשראינוהו. אבל מ"ש רש"י בסוף דבריו ועיקר הדבר כו' הוא פסק דין להיכא שלא ראינו כשנפל. ולפ"ז לא דחה רש"י ז"ל לישנא בתרא מהלכה גם הרמב"ם בפט"ו פסק כלישנא בתרא. אמנם הסמ"ג והרא"ש והטור כתבו הפסק של רש"י בסתמא דלא משערינן במה שבלעה הקדרה דכמו כן בלעה הקדרה מן האיסור ואין לעמוד על הדבר משמע מדבריהם דאפי' אם ראינו האיסור כשנפל כן הדין והטעם דדילמא עיקר הבליעה היא מן האיסור וההיתר שנתמעט כלה ואבד מחמת האור הלכך אם אין ס' בהיתר נגד האיסור שבתוכו חוזר האיסור לאסור את ההיתר אפי' היה בו ס' קודם שנתמעט ועוד נ"ל לפרש דדוקא בשראינוהו כשנפל כן הדין אבל כשלא ראינוהו כשנפל אזלינן לחומרא דדלמא האיסור היה הרבה ודו"ק וכך יראה לענין הלכה למעשה להחמיר:

נ"ב פי' אבל אם נתמעט באותו ערך של האיסור וההיתר שהוא לפנינו א"כ לא תועיל הצרוף דפשיטא כמו שאין ס' במה שהוא לפנינו כך לא יהיה ס' עם הצרוף אבל אם לא נתמעט בשיעור אחד אלא מן ההיתר נתמעט הרבה יותר מס' נגד האיסור שנתמעט ושנצטמק אז ע"י הצרוף אפשר שיהיה בכל ההיתר ס' נגד האיסור שנפל ופשיטא שגם כשלא נתמעט כלום מן האיסור שיועיל הצרוף אלא רבותא קאמר אפי' נתמעט רק שלא יהיה בשיעור אחד כו' וק"ל:

דף לה.

נ"ב אלא:

נ"ב אלא:

דף לה:

ואפי' במזיד אלא מדרבנן במזיד לא בטיל ובשוגג פליגי כצ"ל:
נ"ב פי' אם היה בטעם כל כך שבאכילת ג' ביצים יש שם כזית מן האיסור והיינו בענין דלא ידעינן כמה פלט דמשערינן בכולה כמו גבי כחל דאל"כ אפי' נימוח גוף האיסור אין לוקין כמו שכתב המחבר גופיה בסמוך בפסק וא"כ לדעת רש"י אפי' היכא דאיכא בטעם כזית מן האיסור בתוך כדי אכילת פרס מן ההיתר שהוא ג' ביצים אינו אסור רק מדרבנן וכ"כ המרדכי להדיא בפ' בתרא דע"ז לדעת רש"י ע"ש. אלא שהוא ז"ל כתב שם דאינו אסור מה"ת לדעת רש"י אלא באיסור שהוא בעין משמע אע"פ שגוף האיסור נימוח מאחר שאינו בעין הוי טעמו ולא ממשו ואינו אסור אלא מדרבנן וכן משמע להדיא מלשון רש"י שם שכתב וז"ל טעמו ולא ממשו כגון חלב שנפל לקדרה או חלב שנפל נימוח שאין ממשו בעין עכ"ל וכן משמע בפשיטות מלשון שאר מפרשים דלדעת רש"י הכל מותר מה"ת כל שאין האיסור בעין ושלא כדברי הר"ן לדעת רש"י ואפשר לומר שהר"ן ז"ל לא היה גורס בפי' רש"י הלשון הנזכר שהעתקתי:
נ"ב אין זה ממה שאמר ר' יותנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו שפירושו כשאין בו כזית בכדי אכילת פרס שאין שם ממשו אסור מה"ת ואין לוקין עליו שהרי לדעת רש"י פירושו אסור מדרבנן קאמר כמ"ש הרב גופיה בסמוך שמכאן הוכיח רש"י ז"ל הפסק שאין טעמו אסור רק מדרבנן אלא ודאי שזה נשמע מכת הדיוק מתחלת דבריו של ר' יוחנן שאמר כל שטעמו וממשו אסור ולוקין עליו וזהו כזית בכדי אכילת פרס דפירושו כשנימוח שם ממשו של איסור אסור מה"ת ולוקין עליו וזהו שלוקין אינו אלא כשיש בו כזית בכדי א"פ אבל אם אין בו כזית בכדי א"פ אסור מה"ת ואין לוקין אבל מה שאמר ר' יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין איירי אפי' יש בו כזית בכדי א"פ אין לוקין דאל"כ הו"ל נמי לפרש וזהו בשאין בו כזית בכדי א"פ כמו שאמר ברישא ומש"ה הוכיח רש"י דאסור מדרבנן קאמר דאל"כ למה אין לוקין עליו בשיש בו כזית בכדי א"פ אלא ודאי מדרבנן קאמר והשתא בע"כ בשאין שם אלא פליטתו דאם היה שם גופו של איסור היה אסור מה"ת בשנותן בו טעם כדאמר רבא בפרק התערובות אמור רבנן ברובא כו' זהו לפי שיטת רש"י לדעת הרב. והרב מוהר"ר יוסף קארו מנוחתו כבוד לא ירד לדקדק בדברי הר"ן וכתב עליו מה שכתב בסי' צ"ח. ובדברי הר"ן גופיה בפ' בתרא דע"ז מבואר להדיא שדעתו היא כמו שכתבתי ע"ש:

דף לו:

על תיבת תו רשום קו:
על תיבת תו רשום קו:

דף לז.

נ"ב דבר זה:
לאכלן כצ"ל:
נ"ב פי' בכל ענין אסור לאכלן באפיקורן:
המפרשים ופרשו שזה כצ"ל:
דמיירי בתבשיל כצ"ל:

דף לז:

מהא כצ"ל:
נ"ב ובדעביד קנוח:
נ"ב לא איירי אלא למברך:

דף לח.

נ"ב כלל:
נ"ב אמאי הא בלע והא פלט:
נ"ב וכיסה מתחלה ועד סוף:
לא בלע כלל אימר כצ"ל ותי' ולא פלט נמחק:

דף מב:

קיבה אם יש כו' כצ"ל ותיבת נבלה נמחק:
לאחר חזרה דתנן שאל כו' עד מפני כצ"ל:

דף מג.

נ"ב א"ל והלא:
נ"ב כל כהן:
אותה בקיבת כצ"ל ותיבת בעור נמחק:
נ"ב קיבת שחיטת עובד כוכבים כו' כצ"ל:

פליגא אדרבא דאמר רבא כצ"ל:
כי אין אנו כצ"ל:

דף מג:

משם כצ"ל:
חזרה דחלב שבתוך הקיבה חלב גמור כצ"ל:

דף מד.

אדשמואל נימא הא דתנן כצ"ל:
לחה הויא חלב אבל כצ"ל:

דף מה.

שותף לו כצ"ל:

דף מה:

מאונך אזל ר' טבלא ואתא לקמיה דר"נ כצ"ל:
וליעבד ליה מר מיהת כרב כו' כצ"ל:
רבה כצ"ל:
אמר רבה וכו' ורבה היה כהן כצ"ל:
מתינוקות:

דף מו.

נ"ב אשני דוכתך ושני כו':